Ч. 271 (13.470). Львів, неділя 15. жовтня 1933. Poczłowa op.ata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

День національної жалоби і протесту.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ РЯТУНКУ УКРАЇНИ.

Український Громадський Комітет рятунку України у Львові подає до відома всього українського громадянства поза межами Совітського Союзу, що день 29. жовтня 1933 р. призначив днем національної жалоби і протесту з приводу голоду та інших жахливих подій на українських землях у Совітському Союзі.

Того дня в усіх церквах на українських землях у Польщі відбудуться за дозволом і згодою церковної влади Богослуження в намірені українського народу, що проживає під комуністичною диктатурою, а крім того панахиди за померших наслідком політичного більшовицького гнету і голоду. В часі Богослужень будуть виголошені відповідні проповіді про лихоліття українців у Совітському Союзі.

Того самого дня після Богослуження мають відбутися сходини чи збори в усіх наших громадських установах по містах і селах, на яких будуть виголошені реферати і відчити про положення на Радянській Україні.

По більших містах, у яких досі ще не було протестаційних зборів ні віч, мають відбутися того дня прилюдні збори або віча, на яких треба всесторонно обговорити комуністичну політику винищування українського народу.

На всіх зборах і вічах, як по містах, так і по селах треба ухвалювати резолюції з протестом проти більшовицького насильства та руйнування нашого народу.

Повітові комітети рятунку України, а де їх нема, то інші українські громадські установи спільними силами і заходами подбають про те, щоби день національної жалоби як по містах так і по селах випав якнайкраще.

День національної жалоби 29. жовтня має українське громадянство провести в пості, а по церквах, на зборах, на сходинах і на вічах складати добровільні датки на організацію акції допомоги. Зібрані датки треба висилати до Земельного Банку Гіпотечного у Львові, вул. Словацького ч. 14 з дописковю: Комітет рятунку України.

Після відбуття дня національної жалоби всі Повітові Комітети рятунку України, а де їх немає, то інші громадські установи, зберуть докладні дані про хід дня жалоби і вишлють їх до Українського Громадського Комітету рятунку України у Львові (вул. Підвалля ч. 7. III. пов.).

Львів, 12. жовтня 1933.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ РЯТУНКУ УКРАЇНИ:
Василь Мудрий, голова. **Д-р Іван Ґижа,** секретар.

* * *

На днях вийде з друку книжочка **В. Мудрого** п. н. **„Лихоліття України"**, яка послужить підручником для референтів, що виголошуватимуть у день національної жалоби реферати про більшовицьку руїнницьку політику супроти українського народу.

——o——

Галицькі вчені виключені з Академії Наук!

Довідуємося з цілком певного джерела, що на останніх зборах Всеукраїнської Академії Наук у Київі, які відбулися перед кількома днями, виключили з Академії та позбавили титулу академіка чотирьох галицьких учених: МИХАЙЛА ВОЗНЯКА, ФІЛЯРЕТА КОЛЕССУ, КИРИЛА СТУДИНСЬКОГО і ВАСИЛЯ ЩУРАТА. У мотивах даної резолюції сказано м. і., що виключені академіки галичани „не перейнялися комуністичною ідеольоґією", зате „просякли духом польського фашизму".

Шум довкола поліційних зізнань Барановського.

До безлічі загадок, які висунув попередній самбірський процес на судовій салі і поза нею, належить теж загадка становища „Нового Часу" до поліційних зізнань Барановського.

Пригадуємо, що вперше голосно про ті зізнання згадав із лавки оборонців д-р Ст. Шухевич: він звернув увагу, що у „Ґазеті Варшавскій" появився уривок тих зізнань, в якому казалося і про його, д-ра Шухевича, особу і тому прилюдно ту справу вияснив. Виступ д-ра Шухевича використав „Курієр Львовскі", щоби... вдарити УНДО: „УНДО, мовляв, „кольпортує" поліційні зізнання Барановського, використовуючи їх проти ОУН. (На рахунок етики ендецької журналістики треба вже записати, що автор даної замітки у „Курієрі Львовскім" „забув", що 1) не преса УНДО, а саме польські ендецькі газети вперше почали поліц. зізнання Барановського розголошувати і 2) що самбірський кореспондент „Курієра Львовского" і „Ґазети Варш." черпав свої інформації зовсім не від члена УНДО!). За ендецькою пресою атаку на УНДО повторили інші польські часописи (нпр. „Дзеннік Людови"), а за ними — „Новий Час". Ясно, що інтенцією ендеків не було „боронити" ОУН перед УНДО, лише пустити інтриґу згідно з пресгарою засадою „пусьць русіна на русіна". І ця інтрига їм — як звичайно — на причуд удалася: бо для „Нового Часу" досить було ствердити, що хтось якось зачіпив УНДО, щоби й собі приєднатися до принагідного „союзника". І вийшла повна дурниця, яку нині „Н. Ч." боронить для послідовности, але глузду якої ніхто ніяк не всилі второпати.

Передовсім треба ствердити, що **найбільший інтерес з виявлення поліційних зізнань Барановського повинна мати сама ОУН, а дальше всі ті, про яких у тих зізнаннях мова.** Цей інтерес подвійний: 1) орієнтуватися у матеріялі, відомім поліції і 2) дістати змогу чи то перед польською чи українською стороною очиститися з закидів. На тому становищі станув і д-р Степан Шухевич, коли шляхом запитів витягнув на судовій салі закид проти д-ра Г. Лужницького: хай людина бориться. І ми не сумніваємося, що колиб п. д-р Ст. Шухевич мав можливости розкрити все те, що колинебудь зізнав перед польськими органами безпеки той український „орел між конфідентами", то напевне був би це зробив. Однак редакторові „Нового Часу" повинна бути знана техніка політичних процесів: у даному випадку єдиний, хто міг зголошувати й мотивувати внесок на відчитання поліц. зізнань Барановського, це оборонець Барановського, д-р Кройценавер; адже навіть внесок д-ра Шухевича, щоби відчитано деякі „грипси" Барановського, трибунал відкинув, мотивуючи, що д-р Шухевич не є оборонцем Барановського! Чомуж д-р Кройценавер ані такого внеску не зголосив ані не використав присутности двох свідків — поліційних функціонарів, що ті зізнання Барановського списували — це теж справа відома: цей оборонець не хотів експонуватися, як він це сам казав, а що не був певний, чи прокуратура рада буде з повного виявлення заслуг Барановського супроти поліції та як ставляться до тої справи українці — залишив зовсім ті акти на боці, а згаданих свідків наче не бачив!... Ось правдива причина, чому ті зізнання не побачили на судовій розправі денного світла. **Чи цього досить, щоби українська сторона — і підпілля і українське громадянство — довідавшись про само істнування таких зізнань трактувало їх „пер нон ест"?!**

„Новий Час" займає справді якесь диковинне становище:

„Самбірський процес був прилюдний і все те, що ділося на цьому процесі могло кидати яркe світло. Всякі зізнання зложені й відчитані на процесі переходили через фільтр внесків, заперечень, спростувань і т. д., так що громадянство могло собі виробити погляд на їх вартість і стійкість.

„Зовсім іншу вартість мають зізнання Р. Барановського, яких на процесі не розглядано. Зізнання провокатора — маємо враження — у 90 відсотках брехливі чи й видумані, а яких не було змоги справдити ніяким чином не можуть стати для шануючих себе людей доказовим матеріялом для висвітлення такого або іншого становища в якійнебудь організації. Які це брехливі зізнання — про це хіба найкраще знає п. Целевич на підставі того, що Барановський наплів в них про нього! І на підставі таких зізнань такого чоловіка п. Целевич хоче щонебудь доказувати і „уздоровлювати" гнилу атмосферу"?!

„Ні, цього ми вже ніяк не зрозуміємо".

Перша частина повищої заяви звучить точнісінько так, наче би ті слова казав в одній особі прокуратор і предсідник трибуналу у польському державному суді. Звідки це відразу в „Новому Часі" взялося таке **безмежне довіря до всього, що перейде крізь судову салю та таке легковаження того, що залишилося поза нею?!** З льоґіки „Н. Часу" виходить, що й конфідентом чи провокатором є лише той, хто ним покажеться щойно на судовій салі і на кого вкажуть прокураторські свідки, високі урядовці з м-ства внутрішніх справ та поевідства! Іншими словами: **Колиб польські чинники не виточили процесу Барановського і не розконспірували його як „українського Азефа" — то по нинішній день Барановський повинен був зазнавати в усьому громадянстві довіря,** бо „зовсім іншу вартість мають зізнання, яких на процесі не розглядано". **Не знаємо теж** звідки і яким правом „Новий Час" може таким самовпевненим тоном визначувати відсоток правди й брехні у зізнаннях конфідента-провокатора?! В. Целевич відповідаючи на атаку польської преси плюс „Новий Час", зазначував виразно: „Ніхто ніколи з нашої сторони не

твердить, що всі зізнання Барановського є правдиві...“ Очевидно: бо щоби таке тверди- ти, треба би не лише знати всі тайни верхівки нашого підпілля та історію всіх внутрішніх розходжень, судів і палатних переворотів у то- му підпіллю, але й бути учасником усіх тих пльанованих, виконаних і невиконаних замахів, про які впродовж 5-ти літ доносив поліції Барановський! Якже тут може хтось твердити, що це „правда“ або „неправда“, як тут можна розмежувати „Діхтунґ унд Варгайт“?!

І тому справді це **питання зовсім не грає ролі:** воно є важливе лише для самого підпілля і для названих Барановським осіб з уваги на їх особисту безпеку. **Громадське значіння** тих зізнань, як про це згадував п. Целевич, передусім у **самому факті, що могла бути людина, яка впродовж літ наводила надзвичайні лиха на ріжні установи та безліч громадян,** — що взагалі істнувала (й істнує далі) **можливість,** що така людина **була.** Діяльности **Барановського** (до якої належать невідлучно його поліційні зізнання) **не можна оцінювати з погляду її вартости для поліції і прокуратури:** скільки людей на підставі його зізнань може помандрувати до вязниці! Це питання цікавить ті два польські чинники і мабуть і „Н. Ч.“ не є такий наівний, аби вірив, що заперечування українських газет — так само, як голословне потверджування — може для них мати якунебудь вартість! Діяльність Барановського це окреме **суспільне явище.** Коли би ще Роман Барановський був **один,** можна би ще потішатися, що це „виродок“: але на тлі призвищ Гука, Бе-

режницького, Мотики, Жураківського, Нича — фігура Барановського виростає до значіння проблеми, до розмірів суспільного явища. Негувати його діяльність, одним махом пера перекреслювати кількадесять сторінок друку його поліційних зізнань, це значить **тушувати цілу історію всупереч інтересам обох таборів українського народу: зорґанізованого громадянства й революційного підпілля.**

Читали ми в одному тижневику про „параліж конспірації“ українського підпілля. Абстрагуючи від того, чи Барановський знав і зрадив правдиві факти, чи „плавав“ і давав „воду“ (на тему „води“ — гляди зізнання пп. Вахова й Білевича) — паралїжом конспірації є вже сам факт, що член революційної орґанізації може взагалі продиктувати кількадесять сторінок про ту орґанізацію, не наразившись на моментальне відвезення до Кульпаркова. Паралїжом конспірації є аж 5 назвиськ конфідентів в одному процесі, є **фіґурування в кожному акті обвинувачення за приналежність до УВО чи ОУН цілої історії тих орґанізацій, їх орґанізаційної схеми, дат конґресів і зїздів, призвищ усіх краєвих командантів у черговому порядку та безлічі фактів.**

Чи це нормальні відносини у підпіллю? І чи поліційні зізнання Барановського не служать причинком до їх характеристики? Чи не лежить — повторяємо — в інтересі самого підпілля витягати ті справи на верх **хочби навіть коштом зле зрозумілого престіжу, через який ніколи не вільно ґальванізувати зла.**

І тому мимохіть зринає підозріння, що крутійське становище „Нового Часу“ в цій ясній справі є подиктоване виключно зле зрозумілим престіжом „Нового Часу“ за всяку ціну впевнити, що Барановський брехун, а нічим іншим не цікавитися, тільки тому, що в своїх зізнаннях назвав він одного зі співробітників того часопису!

—o—

Незвичайна льокальна візія.

БЕРЛІН, 13. 10. ПАТ. В процесі за підпал Райхстаґу відбулася вчора вечором льокальна візія при участи головних свідків, що складали в останніх днях зізнання, та всіх обвинувачених з виїмком Димітрова. Велику площу перед будинком Райхстаґу замкнено вже вполудне кількома кордонами поліції, озброєної крісами. Для трибуналу, обвинувачених, оборонців і преси визначено місця біля рампи, відділеної простягненими крізь площу шнурами. Юрби народу мовчки слідкували здалека за ходом візії. Величезний фронт комплексу будинків був цілий час освітлений луковими лямпами. Обвинувачених, скованих кайданами, ескортували поліцаї зі смолоскипами в руках. З доручення трибуналу один з поліцистів зі смолоскипом у руці виліз на бальком Райхстаґу, відтворюючи відому сцену із зізнань Фльотера, опісля другий поліцист зі смолоскипом перейшов кілька разів за шибами вестибулю Райхстаґу.

Жидівсько-арабське напруження в Єрусалимі.

ЛЬОНДОН, 13. 10. ПАТ. „Таймс“ довідується з Єрусалиму про зденервування, яке панує серед жидів у звязку з заповідженою на сьогодні демонстрацією і ґенеральним страйком, який проголосили араби, що покликали арабських селян з околиць до Єрусалиму і зміцнили демонстрантів. Вправді анґлійська влада, міська й адміністраційна звернулася до арабських селян з покликом, щоби не приходили сьогодні до міста, однак не певне, чи араби послухають. Влада зробила приготування, що має на меті не допустити демонстрантів до жидівської дільниці.

—o—

На радянсько-манджурській границі.

ЛЬОНДОН, 13. 10. ПАТ. Вістки, одержані з Харбіна, свідчать про дуже напружену ситуацію на манджурсько-радянській границі. Подорожні трансибірської залізниці оповідають, що радянські війська спрямовано масово на Далекий Схід. Що 45 мінут приходять потяги з військами. З другої сторони війська республики Манджуко концентруються в околицях Гайляжу.

—o—

Французькі фортифікації видержать.

БЕРЛІН, 13. 10. ПАТ. Париський „Журналь“ оголосив розмову свого співробітника з одною високо поставленою французькою особистістю з військових кол. Інформатор часопису стверджує, що французькі фортифікації на границі такі сильні, що видержать навіть повітряні атаки. Можливости заатакування Франції Німеччиною дорогою крізь Швайцарію французькі військові кола не передбачують.

—o—

Італійські репресії проти Альбанії.

Париські часописи повідомляють, що італійсько-альбанський конфлікт усе ще незліквідований. Італійський уряд зажадав від Альбанії, щоби наново отворила італійську школу в Скутарі, яку вже повних 70 літ удержували там ісусівці. Колиб альбанський уряд не згодився отворити наново цю школу, Італія здержить виплату для Альбанії суми 10 міл. лірів, які Альбанія дістає щороку на основі порозуміння з 1931 р. про альбанську позичку. Італія виплачує цю позичку безпроцентово.

—o—

За напад на почту у Трускавці.

Четвертий день розправи.

Самбір, 12. жовтня 1933.

Нинішня розправа почалася від переслухування дальших свідків. Покликали їх 13. На салі родини обв.: мати і батько Лабівки, батько Лоцуняка та сестра Ількова.

Св. Станислав Ганас, л. 27, електромонтер, гр.-кат. з Борислава, на домагання прокуратора зізнає заприсяжений. Був 8. жовтня 1931 р. ок. пятої години вечором у Трускавці на Обіздовій вулиці коло почти. Нараз почув, що хтось почав стріляти. Зараз після того вилетіло шістьох людей з почт. будинку і почали втікати. Одначе передтим вибіг якийсь майор, досить високий, з піднесеними вгору руками. Всі учасники нападу були убрані в ясні пумпи. Один був, здається, в чорній блюзі. Всі мали в руках револьвери. Свідок скрився за ріг віллі „Поґоньˮ. Стояв в одному моменті так близько одного учасника, що навіть завважив у нього за вухом близну. Нікого з обвинувачених не пізнає.

Предс.: Чому вони стріляли?

Св.: Один прохожий щось кричав і вони стріляли до нього.

Суддя Хшонщ.: Чи майор, про якого ви згадали, мав мундур?

Св.: Всі кричали, що це майор, а я не бачив, як він був убраний.

Св. Теодор Манастирський, л. 33, гр.-кат., шофер з Тустанович, зізнає без присяги. Їхав у критичному часі автом Стебницькою вулицею і завважив кількох мущин, як бігли в напрямі поля. Один, що йшов ззаду, стріляв у гору. Обв. Ільків — знайомий свідка, але чи він ішов у групі учасників нападу, св. не пригадує собі.

Предс.: У слідстві ви зізнали, що той ззаду стріляв до вас, чому?

Св.: Я так говорив опісля шоферам, своїм товаришам, аби відвернути від себе підозріння, що я маю якийнебудь контакт з учасниками нападу.

Нікого з обвинувачених свідок не пізнає. Обв. Ільків признає, що бігли Стебницькою вулицею, але не може пригадати собі, чи бачив там свідка.

Суддя Хшонщ.: Як виглядав той стріл в гору?

Св.: Він підніс руку в гору і з того я вношу, що стріл був в гору.

Прок. звертає увагу свідкові, що він у слідстві зложив фальшиві зізнання, тому, що казав, що стріл був скермований в нього. Через те св. наражується на карні доходження.

Обор. Гуркевич: Ви кажете, що учасники нападу поправляли собі черевики біля вас; коли це було: перед, чи після нападу?

Св.: Здається, ще до нападу.

Обор. Рабій: Пане Петрів, чи ви пригадуєте собі момент поправлювання черевиків?

Обв. Петрів: Так, пригадую собі і я потім говорив про цей інцидент з Гнатовим, який вияснив, що тому схилився нібито поправляти черевик, бо свідок був йому знаний і він боявся деконспірації. Свідок заявляє, що Гнатова знав.

Св. Яків Бір, л. 33, з Дрогобича, зізнає на домагання прокуратора заприсяжений. Ішов критичного моменту вулицею „Жечка“ і там почув стріли, а зараз потім побачив чотирьох мущин, як скакали через замкнену браму. За ними вбіг вже фірткою гром. поліціянт. Свідок побіг також. Було це між пятою і шестою годиною вечором. Св. у слідстві описав докладно, як виглядав той, що біг останній.

Обв. Лоцуняк заявляє, що це він був останній. Свідок не пізнає його, питається Лоцуняка, чи він бачив свідка, що викликує на салі сміх.

Св. Михайло Дудяк, л. 26, гр.-кат., зі Львова, готелевий портієр. У часі нападу був портієром в готелі „Брістоль“. Був тоді на першому поверсі. На гук стрілів зійшов на партер і застав у передсінку почти мущину з револьвером в руках, зараз біля дверей. Був він

у ясній убранні. Св. настрашився, втік знову на перший поверх і з балькону запримітив, як пятьох або шістьох учасників нападу вже втікало. В нікім з обвинувачених не пізнає того, якого настрашився; бачив, як Мельничок був ранений; чи Мельничок кричав що до учасників нападу, не пригадує собі.

Св. Ольга Радоліцька, зам. Зачет, л. 25, з Трускавця, римо-кат., зізнає без присяги. Була помічницею лікаря, що мешкав у віллі „Брістоль". Сиділа критичного моменту на бальконі. Балькон виходить на фронт. Бачила 6 учасників нападу, як входили на почту. Один був виїмково гарний і пристійний, у рожевій сорочці. Тому збігла по сходах на долину, щоби йому ближче приглянутися. На коридорі побачила урядовця Квіка, як утікав на подвіря. Здається, той самий учасник, який свідкові дуже подобався, тепер був уже в чорних окулярах, находився теж у коридорі і стріляв у напрямі між свідком і Квіком. Свідок перестрашена вибігла знову на гору і бачила з бальконy, як учасники втікали з подвіря Біласів. Не може пізнати в нікім з обвинувачених того, який їй подобався, бо лиця свідок добре не бачив. (Тут слід зазначити, що з обвинувачених найпристійніший Ільків).

Ільків рішуче заявляє, що він не стріляв, а рожеву сорочку і пумпки мав також Василь Білас.

Обор. Рабій: Чи свідок бачила цілий коридор?

Св.: Ні, тільки частину перед собою.

Обор. Рабій: Коли той мущина стріляв, то де поділася куля з того стрілу? Бо ніде її не найшли.

Св.: Не знаю.

Св. Стефанія Бортнікова, л. 23, жінка шофера у Трускавці, римо-кат., зізнає без присяги. Працювала то-

мі у віллі „Заїч", яка є при тій самій вулиці, що почта. З бальконy завважала кількох людей, що входили на почту. Один крикнув до свідка: „Шченсьць Боже", на що свідок відповів: „Дзенкуєн". По якімсь часі вже втікали з почти, а один стріляв. Нікого з обвинувачених не пізнає. Той, що стріляв, зростом був подібний до Лабівки.

Св. Степан Фаризей, л. 32, гр.-кат., робітник з Трускавця. Свідок був критичного пополудня на полі, що припирало до ліса „Помірки". Косив овес. Завважив чотирьох хлопців, як ішли дорогою до Трускавця, а потім ті самі люди втікали в ліс. Надбіг командант поліції і питався, чи хто не втікав у ліс. Один з утікаючих ніс течку. Бачив їх тільки ззаду, тому не знає, чи мали окуляри і револьвери. Від команданта довідався, що це були учасники нападу на почту у Трускавці. Слідчий суддя Скужинський переводив зі свідком льокальну візію, в часі якої св. показав дорогу, куди втікали учасники нападу.

Св. Яніна Ганіківна, л. 18, прив. урядничка, римо-кат., зізнає без присяги. Свідок мешкала у критичному часі у віллі „Орел" при Стебницькій вулиці. Бачила, як 5 учасників нападу втікало у напрямі поля. Один відлу-

чився і побіг в іншім напрямі. Перестрашилася, бо один стріляв у сторону шофера, який стояв близько з автом. Один з утікаючих, високий, спрямував також револьвер до свідка, але не стріляв. При конфронтації зі свідком Манастирським останній твердить, що свідок Яніна Ганіківна стояла відвернена і тому не могла бачити, в якому напрямі був виміряний стріл.

По півгодинній перерві в год. 12-ій почали дальше переслухувати свідків.

Св. Матильда Янецька, літ 30, римо-кат., почт. урядничка, на домагання оборони заприсяжена. У критичному часі урядувала в телефонічнім бюрі. З вікна бачила, що спершу увійшло до почтового уряду двох молодих людей, а опісля трьох, які мали чорні окуляри. До бюра влетів урядовець Гриневіч і крикнув, що є напад на почту. Потім свідок вибігла на фронт почти і бачила, як вибігало пятьох учасників нападу з входових дверей, а останній стріляв у напрямі почти, при чому куля застрягла в футрині дверей. Крім цього бачила, як якийсь прохожий ранений падав на землю. Утікаючих було шістьох. Останній стріляв спершу в напрямі почти, а опісля в протилежнім напрямі. Після другого стрілу згаданий прохожий падав.

Тут слід підчеркнути, що в часі слідства проти Криська, Кобільника, Сенишина і Коссака за цей напад свідок при конфронтації пізнавала всіх, крім Коссака, як тих, що брали участь у нападі, а з них Крисько мав двічі вистрілити. Зате у слідстві проти обвинувачених нинішньої розправи при конфронтації з Ільковим, св. вказала на нього, що це він стріляв. Сьогодні Ільків видається їй за високий, тому не може рішуче вказувати на нього, як того, що стріляв. Обвинувачених Лабівки і Петрова свідок не пізнає, а щодо Лоцуняка, то не може напевно сказати. Лоцуняк заявляє, що вправді виходив остаючись, але занепокоєний, начеби стріляв: до того він був у ясному убранні, а на основі зізнань свідка, той, що виходив, був у чорному убранні.

Обор. Рабій зажадав від свідка, щоби сказала, котрі її зізнання правдиві.

Св.: Я все зізнавала згідно з моїми обективними переконаннями і хотіла говорити правду.

Св. Зигмунт Борек, л. 21, робітник, римо-кат., з Трускавця, зізнає без присяги. Стояв біля своєї хати на Стебницькій вул. Бачив, як учасники нападу, що скакали через фіртку подвіря Біласів, утікали в поле. Було їх пятьох. Один, як перескакував паркан, упав, але зараз встав і побіг дальше. Коло вулиці Тереси один відділився і побіг у протилежному напрямі. Свідок пустився в погоню разом з постерунковими і всі вони бачили, як утікаючі ввійшли в ліс. Не пізнає з підсудних нікого.

На запит обор. Петра Біляцького свідок ще раз потверджує, що постерункові бігли за учасниками, але коли ці увійшли в ліс, два постерункові з гром. сторожем Крулем, хвилину постояли на місці, а потім вернулись. Ця поведінка поліції видається всім дивною і неправдоподібною, але свідок не обстоює при своїх зізнаннях.

Св. Теодор Хомяк, л. 20, з Трускавця, робітник, гр.-кат. Носив з поля сіно. Дорогою бігло 5-ох людей у напрямі ліса „Помірки". Ішли гусаком. Більше нікого св. не бачив. Опісля бігло 2 постерункових і гром. сторож та юрба людей. Свідок прилучився до юрби. Постерункові вернулись, як утікаючі втікли в ліс. При льокальній візії свідок показав дорогу, якою втікали учасники нападу.

Св. Катерина Костище, л. 48, з Оролова, господиня, зізнає без присяги. У свідка критичного часу пило двох молодих людей молоко, за яке їй заплатили. З обвинувачених нікого не пізнає.

Св. Федір Білас, л. 28, рільник, гр.-кат., зам. у Трускавці, зізнає без присяги. Сам не бачив, чи хто перескакував через його фіртку, але говорили йому опісля люди, що так було.

Св. Дмитро Коцюба, л. 44, мгр. фармації, гр.-кат., зам. у Дрогобичі, зізнає по польськи. Був критичного моменту з дитиною на своєму городі біля віллі „Орел". Від почти бігло кількох хлопців, з яких один крикнув

„Стріляти в гору". Св. настрашився і втік до хати. Після того розлався один стріл.

Св. Шимон Шафрін, л. 32, робітник, зам. в Тустановичах. Спершу зізнавав свідок без присяги, а коли його зізнання дуже відбігали від слідчих зізнань щодо кількости осібняків, які стріляли, прокуратор жадає заприсяження свідка. По заприсяженні свідок зізнає, що критичного моменту стояв з Біром на вулиці коло свого дому, що находиться біля городу Біласів. Почув кілька револьверових стрілів і зробив тоді увагу до Біра, що хтось биться. Опісля через фіртку Біласів перескакувало чотирьох молодих людей; чи котрий з них стріляв, не памятає. (У слідстві зізнав, що стріляло двох). Не памятає, чи хто стріляв до шофера (в слідстві зізнав теж, що один стріляв).

Прок.: Чи в слідстві ви сказали правду, чи неправду?

Св.: Я хотів сказати правду, але я в часі слідства був наслідком страти жінки дуже нервовий і можливо, що щось поплутав.

Св. Микола Кисиличка, господар з Трускавця, гр.-кат. Пас критичного моменту в полі корови і бачив одного хлопця, як утікав полем. Мав у руках два револьвери, а на очах окуляри. За ним біг поліціянт Круль.

Тут обв. Лоцуняк заявляє, що з зізнання свідка виходило би, що це був він, бо він віддучився і йшов якийсь час сам, але рішуче перечить, аби мав окуляри і два револьвери.

Зізнання **св. Михайла Павлюка, з огляду на його неприсутність,** відчитали за згодою сторін.

ВІДЧИТУВАННЯ АКТІВ.

Дальше відчитувано деякі акти, а саме: донесення слідчого уряду у Дрогобичі до прокуратора в Самборі,

справоздання інспектора Гурки до дирекції почт і телеграфів про напад, протокол льокальної візії з 9. серпня 1931., дальше поліційні донесення у справі переслухування підсудних, а саме Лабівки, Петрова,Ількова і Лоцуняка, де говориться, що всі обвинувачені призналися до чину та описали сам хід нападу.

В 3-ій годині перервано розправу до завтрішнього дня. Лишилося до переслухання ще всього чотирьох свідків. Після того оборона поставить свої внески.

При кінці годиться зазначити, що починаючи від другого дня розправи на салі постійно присутній в характері обсерватора представник львівського воєвідського уряду радник Лівін.

—o—

Величезний страйк в Америці.

ВАШИНГТОН, 13. 10. ПАТ. Число страйкарів дійшло до чверть міліона осіб, з того 70.000 в шовківництві, 40.000 вуглекопів, 30.000 робітників бавовняного й одежного промислу. В Каліфорнії не зібрано досі бавовни вартости 50 міліонів долярів. Страйкарі викликали в багатьох місцях заворушення. Ґенерал Джонзон відложив до 1. грудня речинець, коли всі ділянки промислу мають підпорядкуватись приписам кодексу праці.

—o—

Довкола б. цісаревої.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Французька преса приносить вістку про горячкову дипльоматичну акцію у Відні, Будапешті і Римі, що має на меті привернути австро-угор. престіл архикн. Оттонові Габсбурґові. Зазначує притім у звязку з побуттям б. цісаревої Зити в Римі, що Отто Габсбурґ має незабаром оженитися з наймолодшою донькою італійського короля Марією.

ВІДЕНЬ, 13. 10. ПАТ. Мадярські часописи повідомляють з Риму, що група австрійських аристократів, яка приїхала в паломництві до Риму, зложила чолобитню б. цісаревій Зиті. — В тій справі „Н. Вр. Таґблят" одержав з австрійських леґітимістичних кол такі інформації: Зита перебувала у свого недужого брата кн. Сикста в Піянове біля Віяреджо. Австрійські аристократи, що перебували в тім часі в Римі, висловили бажання зложити чолобитню б. цісаревій. Ніяких політичних висновків з того не можна робити. Особливо плян женячки Оттона є видумкою і габсбурська родина не вважає його актуальним.

„Вр. Нойесте Нахріхтен" довідується з берлінських джерел, неначеб італійський король відкинув пропозицію видати свою доньку за Оттона і що приїзд Зити до Риму мав на меті намовити його до відступлення від відмовного становища.

З Німеччиною чи без неї.

ЖЕНЕВА, 13. 10. ПАТ. Зачувати, що між делеґатами Анґлії і Зл. Держав є ріжниця поглядів щодо дальшого поступування. Мін. Саймон натискає, щоби виладити готовий текст і переформувати його хочби без згоди Німеччини, тимчасом Норман Девіс волів би узгіднити його з Німеччиною, бо заключення розброєної конвенції з участю Німеччини уважав би успішнішим. В німецьких колах панує почування відокремлення і франко-анґльо-американське порозуміння являється неначе ультіматом для Німеччини, щоби приступила до заздалегідь укартованої конвенції.

—o—

По широкому світі.

— Чехословацька влада переводить масові ревізії й арештування серед гітлерівців і комуністів на Моравії.

— На раді французького кабінету мін. Бонкур виголосив експозе, в якому ствердив згідне становище Франції, Анґлії й Зл. Держав супроти німецьких домагань у справі збросння.

— У Відні підписано польсько-австрійську торговельну умову.

— Німецький державний трибунал затвердив смертний присуд, виданий судом присяглих у Десав на трьох комуністів, обвинувачених у вбивстві члена гітлерівської штурмівки.

— В справі шпигунства в користь Німеччини арештовано у Франції 8 осіб.

— Румунський міністр Тітулеску, переїзджаючи крізь Білгород до Софії, заявив, що його подорож має куртуазійний характер та що нема бесіди про інфляцію пактів.

Про всі пляни ОУН. у Сокальщині поліція знала!

Черговий процес ОУН у Львові: 4 засуди від 2 і пів до 8 літ вязниці.

Події на сокальському терені, які найшли вже частину свого епільоґу в недавньому наглому суді у Сокалі, були теж предметом судової розправи, що велася у двох останніх днях перед судом присяглих у Львові.

Обвинувачених було 6 молодих українців з Сокальщини: 1) **Василь Макар,** з с. Потуриці, літ 30, рільник; 2) **Володимир Макар,** з Потуриці, літ 24, студент; 3) **Павло Рак,** з Тартакова, літ 34, рільник; 4) **Андрій Глушко,** з Тартакова, літ 24, рільник; 5) **Василь Масинин,** з Копитова, літ 24, кравець і 6) **Гриць Бабський,** з Потуриці, літ 21, торгов. помічник.

Прокуратор — Йосиф Кун. **Трибунал** — судля Тертіль (предсідник) і судді Яголзінський та Млинарський. **Оборонці** — д-р Вол. Старосольський і д-р Ст. Шухевич.

Акт обвинувачення закидав усім названим шости підсудним приналежність до ОУН (головна зрада) та всім (крім Володимира Макара) кольпортажу нелеґальної літератури (летючок) ОУН. На вступі акту обвинувачення казалося про „Повітовий Провід" у Сокалі як одну з орґанізаційних одиниць ОУН. На Василя Макара акт обв. вказував як на головного орґанізатора акції ОУН на терені Сокальщини, а на його брата Володимира як на інспіратора. У поліційних зізнаннях усі — крім Вол. Макара й Масинина — призналися до участи в ОУН. Василь Макар признався, що був районовим командантом та що мав своїм головним завданням кольпортувати нелеґальну бібулу. Павло Рак обтяжив сильно Василя Макара, як того, що звербував його до ОУН і давав йому до кольпортажі бібулу. Признався також, що в ніч з 1. на 2. травня 1932 розкидав з доручення Макара летючки — — при звуках церковних дзвонів! Андрій Глушко признався до того самого, а Гриць Бабський признався, що з доручення Макара дав Ракові „Сурму" та відібрав від нього 5 зол. для ОУН. У судовому слідстві всі ті 4 підсудні, які до всього признавалися, свої поліц. зізнання відкликали.

На розправі також ніхто з обвинувачених не признався до вини. Василь Макар покликався лише на якогось незнайомого, який дав йому до роздачі „Сурму".

Поліційні свідки зізнавали про діяльність ОУН на терені Сокальщини, при чому ствердили, що **на основі „конфіденціональних відомостей" сокальська поліція знала про всі пляновані виступи ОУН на терені Сокальщини.**

ПРИСУД:

Василь Макар — 8 літ вязниці. Павло Рак — 7 літ вязниці. Гриць Бабський — 5 літ вязниці. Андрій Глушко — 2 і пів року вязниці. Рак і Василь Масинин — увільнені.

Ще про 112.000 золотих

або: Пояснення до „спростування" О. Охрима.

У числі 267 „Діла" появилося спростування п. Олександра Охрима на статтю „112.000 золотих", в якій він змагається вести оборону своєї особи широким вображенням таких справ чи фактів, які не мають нічого спільного з банкроцтвом Спілки Українських Агрономів та невеселим її відгуком у краю, а до того вобразуючи цілу справу так, щоби лишилося у читача враження, що винними скандального упадку Спілки були й інші особи. Тому, що в цьому „спростуванні" О. Охрим згадував декілька разів і мене, дозволю собі виписати ті місця цього оригінального „спростування" на основі документів.

1) Розповідаючи про повстання Спілки і вичисляючи, хто був її ініціатором каже О. Охрим, що я був тоді у Надзірній Раді Спілки і що він тоді до Спілки не належав (до 1927 року) за що... „таким чином я (О. Охрим) за два перші роки істнування Спілки Укр. Агрономів у ніякому разі не поношу і не можу поносити відповідальности". Отже в цього приводу О. Охрим не мусить дуже журитися, бо господарка тих років у Спілці аподана у ревізійному звідомленні в ревізії, переведеної тодішнім інспектором РСУК, а тепер директором тієїж установи М. Капустою в днях 1, 2. і 7. березня 1927, де про стан Спілки кажеться дослівно:

„Вислід діяльности кооперативи. Моральний вислід діяльности кооперативи є вдоволяючий, чого доказом є зростаюче довіря поодиноких осіб з краю до кооперативи, як на це вказує провірена підчас ревізії кореспонденція. Матеріяльний вислід є мінімальний, так як і торги в початках діяльности кооперативи були ще не поширені. Вслід за тим кошти вмівзування к-ви за послідний діловий рік виказують мінімальну квоту видатків 1.812.63 зол., в тім платні 876.80 зол. При тім відноситься *вдячно всединоких осіб* в Управі і Н. Раді, які вільний час свій від постійного заняття віддають безкорисно на услуги кооперативи".

Підтверджую вискав О. Охрима, що тоді інж. М. Творидло був у дирекції Спілки, а я був членом її Н. Ради.

2) При цьому стверджую, що вибраний до Н. Ради Спілки дня 26. 7. 1925. інж. *Юліян Павликовський* вибору *не приняв*, бо в засаді противився торговельному характерові Спілки, а заступав рішуче гадку, що Спілка має бути становою і культурно-освітньою установою (популярні видавництва і курси), а цього не хотіли признати інші члени Спілки. Колиж дальше його вважали членом Н. Ради, вніс він на мої руки дня 8. 12. 1926. резиґнацію з цього становища і ніколи у працях Н.Ради Спілки участи не брав. Тому вичислювання О. Охримом його прізвища в „спростуванні", нібито він мав якийнебудь звязок з проводом Спілки, має на меті не навести читача на правильний погляд, а підсунути йому гадку будьто би непричасний при нічому у веденні Спілки інж. Ю. Павликовський був у великій мірі відповідальний за її діла.

3) Дальше твердить О. Охрим, що господарка якоїсь установи є „у прямій і безпосередній залежности від господарки попередніх років", чим хоче виправдати кінець Спілки. Наведена опінія РСУК про перші роки праці Спілки є прямим і безпосереднім запереченням твердження О. Охрима, бо власне перші роки праці Спілки найшли признання через найвищу кооп. установу РСУК.

4) З черги представляє О. Охрим свої подвиги, як голови Н. Ради Спілки від 11. 8. 1929 р., що „...Н. Рада під моїм проводом старалася свій законний і громадський обовязок приняти й „виконати якнайбільше совісно...", „...саме я зарадив зараз по уконституованні Н. Ради контролю діловодства і цілої господарки. На жаль, цієї контролі Н. Ради під моїм проводом не вдалося зразу взагалі перевести, бо дотепер майже не велося в кооперативі господства...". Не сумніваємося, що Н. Рада Спілки хотіла совісно сповнити свій обовязок. Але не мусить О. Охрим кидати болотом на своїх попередників і на себе самого, бо він і перед тим (від 1927 р) був у Н. Раді Спілки. А не мусить тому, бо неправдою є будьто би у Спілці дальше не ведено книговодства, чого доказом є звіт з ревізії РСУК в р. 1927, де кажеться „...підчас ревізії провірено замкнений з днем 31. 12. 1926. біланс..." „...замкнений біланс відповідає *діловим книгам* кооперативи та виказує... з надвижкою чистого зиску на 123.99 зол.". Отже було і книговодство, і було воно добре, і був біланс та до нього в час і добре зложений. А за контролею і вглядом дальшої праці у Спілці не треба було аж чекати, як її „зарадить" О. Охрим, коли його виберуть головою Н. Ради, бо це за...

...ручила Н. Рада скорше. Вже 10. 11. 1928 коли через упадок фірми „Терра" Спілка могла потерпіти страту, Н. Рада Спілки за підписами моїм і М. Хроновята звернулася до РСУК, якого була членом, з жаданням негайно перевести ревізію у Спілці „...бо на основі предложеного управою книговодства не може (Н. Рада) мати певности, чи упадок згаданої фірми може принести і які втрати для Спілки, просить оцим за негайне зарядження ревізії для провірення фактичного матеріяльного стану С. У. А." Отже Н. Рада ствердила *саме* браки в діловодстві управи і звернулася *сама* до РСУК. Але мало цього: Н Рада подає до відома установлення з її боку „комісара" для перевірки праці управи в особі — не кого іншого — *саме О. Охрима*, як у цьому письмі виразно пишеться „...Рівночасно Н Рада рішила, щоби всі справи, які підлягають під компетенцію управи на час до виснення матеріяльного стану С. У. А. згідно з постановою кооп. закону наглядав і *контролював* делеґат Н. Ради інж. Ол. Охрим". Це письмо до РСУК датоване 10. 11. 1928, отже О. Охрим мав змогу добре перевірювати діловодство управи, ще як я належав до Н. Ради, а не треба було чекати аж на те, щоби О. Охрима вибрано головою Н. Ради, а він тоді „зарадить" контролю. Н. Рада зробила, що треба і повідомила про це

РСУК, а до того передала контролю О. Охримові. Коли він каже, що тоді ця контроля була зла, то нехай має претенсії передовсім до себе.

5) Зараз по цім, бо вже з початком 1929 р. я зрікся уряду голови Н. Ради Спілки, а то тому, бо мав обовязки деінде та тому, бо заступав погляд, що Спілку треба зліквідувати, передаючи її аґенди Центросоюзові, а проти того стояли керівники Спілки і частина агрономів разом з О. Охримом. У тім часі (5. II. 1929) у звідомленні РСУК з ревізії Спілки стверджує ревізор В. Дуткевич таке: „...зобовязання свої виконує кооператива дотепер точно в речинцях платностей. Векслів кооперативи не було до того часу в протесті віодного. Кооператива має опінію солідної фірми, головно ізза того, що зобовязання покриває в час..." Такий стан Спілки був тоді, а я зрезиґнувавши, дальше долею Спілки не займався. Але Спілка далеко не пішла по шляху, який я скорше пропонував, а до якого провідники Спілки додумалися пізніше. І коли О. Охрим пише: „...Н Рада рі...

...шилася ще тоді на ліквідацію Спілки, щоби не затворювати замішання у нашій кооперації та... щоби не допровадити до банкроцтва Спілки", то це мова про 1930 р., але не зробили вони цього в 1929 році. Противно, на зборах 11. VII. 1929, де вибрано головою Н. Ради О. Охрима видала нова Н. Рада і Управа за підписом тієїж О. Охрима „Обіжник ч. 1", де кажеться, що „...ухвалено на Заг. Зборах дотеперішню торговельну діяльність поширити..., ухвалено одноголосно підвести уділ на 100 зол. з десятикратною порукою...; хто до цього часу (30 вересня 1929) заявить (поміж агрономів) неприхильне своє невтральне чи непохильне відношення до Спілки

уважається, що йде проти нас...". Отже рішено дати дальше в торговельній діяльности і її поширити, хоч О. Охрим сам пише у свому спростуванні, що тоді ...„на жаль цеї контролі (діловодства і цілої господарки) Н. Раді під моїм проводом не вдалося зразу взагалі перевести". І ці люди взяли на себе відповідальність тоді саме „поширювати" торговельну діяльність Спілки, коли не могли знати, який стан цеї установи. Кінець господарки на таких основах при постійнім поширюванні оборотів мус'в прийти такий, як прийшов. А тепер О. Охрим каже, що він „дав себе заманити" до Спілки тим... яких вже у Спілці не було. Але відповідальність О. Охрим і його помічники взяли на себе тоді (обіжник по зборах 11. VII. 1929) та ще й відгрожувалися всім „невтральним". Тож тепер нема як цю відповідальність зі себе складати на інших при цім „поширюванні" Спілки ціл-

ком непричасних. Тоді-то пішла Спілка з О. Охримом проти „Сіл. Господаря", інж. Павликовського і тих, що працювали в „Сіл. Господарі", а О. Охрим став тоді одним з провідників „опозиції" агрономів проти „Сіл. Господаря".

6) Одначе О. Охрим, забуває поза цими замітами і підсуванням інших осіб, щоби себе закрити, що на ньому тяжить обовязок відповісти перед суспільністю на інший дуже важний закид, зроблений керманичами Спілки по її банкроцтві (а він тоді був головою її Н. Ради) і то зроблений прилюдно не кимбудь, а через РСУК (гляди ГКЧ ч. 37, з р. 1931), що „...керівники цеї кооперативи сподіваючись на якусь чудесну поправу пускали в обіг вже сплачені векслі наших кооператив і наших селян". Коли вияснюється так подрібно всі закиди, включно до того, що О. Охрим не є директором „Нового Села" (річ мабуть неважна), що тоді-то були засідання Н. Ради, а тоді-то принято бухгальтера і т. д., то пропущення відповіді на такий закид, зроблений такою установою, як РСУК, (в якій О. Охрим є в додатку ревізором!) — виглядає далеко не на звичайний недогляд. Коли голова Н. Ради О. Охрим так енергічно „заряджував" все контролю у Спілці за свого урядування, то нехай дасть до цього дуже поважного закиду також вияснення.

Це надто важкий закид, який тяжить на доброму імені агрономів разом з нещасливим банкроцтвом Спілки, а тому його не можна поминати мовчки. О. Охрим спростував з цих закидів РСУК, зроблених керівникам Спілки тільки те, що він не мав і не має нічого спіль-

ного з „Новим Селом" (ГКЧ ч. 38 з 1931 р.), але про закид у справах векслів не сказав ні слова тоді, ні слова тепер. А на це треба відповісти або докладно вияснити, бож у статті РСУК (ГКЧ ч. 37 з 1931 р.) вичисляють також О. Охрима поіменно, як голову Н. Ради Спілки.

Щож до справи переміни Спілки Агрономів на Спілку Хліборобів, то цю справу, до якої я не був причасний, переглядає Контрольна Комісія РСУК і тому вона видасть про це свій осуд.

Вкінці заявляю, що цю відповідь викликав О. Охрим проти моєї волі, укладаючи так своє „спростування", щоби там було багато інших прізвищ, а його якнайменше, а через те напевно не виясняв ні не спростував своєї ролі у кермі нещасливої Спілки та зате змусив мене забрати голос для цих вияснень і наведення фактів.

Евген Храпливий.

НІМЕЧЧИНА НАСАМПЕРЕД НАПАДЕ НА ФРНАЦІЮ.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Обговорюючи домагання Німеччини в справі фортифікації її східних кордонів відполк. Мань твердить у „Пті Журналь", що такі домагання виразно доказують, що Німеччина хоче насамперед напасти на Францію, бо тепер фортифікації не служать уже цілям офензиви, лише будують їх у місцевостях згори призначених до оборони. Фортифікації на сх. кордонах Німеччини булиб, на думку автора статті, заслоною для офензивних операцій на заході.

ГІНДЕНБУРҐ У БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 13. 10. ПАТ. Президент Гінденбурґ, що досі був у своїй резиденції в Нойдек, вернувся нині до Берліна.

НАДОЛЬНИ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 13. 10. ПАТ. Нині пополудні прилетів літаком зі Женеви до Берліна німецький делеґат на розброєну конференцію, амбасадор Надольни.

НОВИНКИ

— **Кравецька робітня** Михайла Стеця, Львів, Ягайлонська 24. 312 8-10

— **Футра мужеські й жіночі** виконує по найновішим фасонам дешево й солідно **Евген Говикович, Львів, ул. Домініканська ч. 4.** 324 17-30

— **Овочеві щепи і кущі,** певні щодо відміни, гарні та здорові, замовляйте в одинокій українській фірмі А. ТЕРПИЛЯК в Залукві, почта і стація Галич. Телефон: Галич ч. 1. Конто ПКО ч. 500.855. Цінники та оферти безплатно. 4—10

— **Поворот Ексц. Митрополита до Львова.** Митрополит А. Шептицький повернув з літнього побуту у Підлютому до Львова дня 10. ц. м. в год. 9.30 веч. Погана погода і мряки в горах спричинили, що подорож Митрополита до Львова затягнулася до пізного вечора.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Управа Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові складає щиру подяку Вп. п. Ярославові Скоплякові, директорові фірми О. Левицька і Ска, за щедрий дар 50 зол. на одну ґабльотку для археольоґічних збірок.

— **Арештування в Тернопільщині і Теребовельщині.** В другій половині вересня і у перших днях жовтня ц. р. розкинено в багатьох селах тернопільського і теребовельського повітів летючки з підписом ОУН, та зазивом до боротьби проти польської школи. Очевидно, розпочалися негайно поліційні доходження і арештування здогадних винуватців, яких після поліційного переслухання відставлено до слідчої вязниці окружного суду в Тернополі під замітом злочину державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. (приналежність до Організації Українських Націоналістів) і злочину проти публичного порядку зі ст. 154 § 2 к. к. (поширювання повищих летючок ОУН). Часть арештованих випущено вже на волю, а це тих, що наглядно виказали своє алібі. Більшість арештованих (самі молоді хлопці) сидить дальше у вязниці. Одним з перших арештовано у Довжанці, пов. Тернопіль, абітурієнта рогатинської гімназії Василя Солонинку (17. вересня ц. р.), що як учень 7. кл. гімн. в лютім 1931 р. ставав перед трибуналом суду присяглих в Тернополі під замітом злочину з § 166 австр. карного кодексу (підпал стирт в Куріяцях у вересні 1930 р.) і був судом виправданий. Тепер підозрівають його у співучасти у підпалі стирт біля Золочева з 14. на 15. вересня ц. р. і тому арештованого передано золочівському судові та перевезено до слідчої вязниці в Золочеві. З огляду на початкове слідство не подаємо покищо імен інших арештованих.

— **Проектують знижку на залізницях.** У звязку з катастрофальним спадком фреквенції на польських залізницях в міністерстві шляхів підготовляють обнижку залізничої тарифи. Зачувати, що оплата за їзду до 100 км. залишиться без змін, зате від 100 км. проектують знижку на 10 проц., від 150 км. 15 проц., від 200 до 250 20 проц. і т. д. Проект задержує дотеперішні оплати за їзду першою і другою клясою. Доплата до білетів у поспішних потягах буде виносити 20 проц. замісць дотеперішніх 25 проц.

— **Сконфіскували книжку Заремби.** Як ми вже повідомляли, недавно вийшла друком книжка Заремби п. з. „Сповідь батька". В книжці є спогади Заремби з часів співжиття його з Ґорґоновою. Варшавська прокуратура сконфіскувала книжку. В польських літературних колах кажуть, що книжку цю написав відомий автор Лео Бельмонт.

— **Німецькі пластуни вступають до „Зайонзку гарцерства".** Польська преса повідомляє, що німецькі пластові відділи у Польщі зголосили до „Зайонзку гарцерства польського" прохання прийняти їх туди на правах польських відділів. У тій заяві німецькі пластуни застерігаються м. і. проти нинішнього режиму в Німеччині. Річ іде головно про німецьких пластунів з околиць Лодзі. Відділи, які підписали просьбу, [illegible] собі 1000 пластунів. Справу розглядають начальні власти „Звйонзку гарцерства" і мабуть вирішать позитивно. — Цілу ту вістку подаємо на відповідальність польської преси.

— **Пожежі в Богатківцях.** В ночі з 6. на 7. жовтня ц. р. згоріла в Богатківцях пов. Підгайці польська школа, як кажуть, наслідком підпалу. Наступної ночі (з 7. на 8. жовтня) згоріла знова стодола зі всім збіжем у кольоніста Петра Завісляка в новоутвореній польській кольонії Весолівка біля Богатковець, що лежить вже на території тернопільського повіту. Разом зі сьогорічним збіжем згорів також мертвий інвентар, а крім цього ялівка і бичок. Хату врятовано. Поліція підозріває тут акти саботажу, тим більше, що в листопаді 1930 р. безпосередньо по пацифікації застрілено в Богатківцях тодішнього дідича Войцеховського, як їхав бричкою з Купчинець до Богатковець. Були тоді численні арештування і репресії, але винуватців досі не викрито. Під замітом участи у підпалі школи арештовано двох парубків з Богатковець — Кравця і Кліща і відставлено до судових арештів в Підгайцях. Під замітом підпалу кольоніста Завісляка арештовано богатковецьких парубків Степана Шеременду та Гринька і Йосифа Гладких. Всі три сидять у слідчій вязниці окр. суду в Тернополі.

— **За шпигунство.** Перед карним судом у Стрию станув абсольвент гімназії Степан Каратницький, син гр.-кат. пароха з Добрян, обвинувачений за шпигунство. Справа стояла у звязку зі шпигунською аферою, викритою в 1931 р. Каратницького засуджено на 3 роки вязниці.

— **Після арештування вбивників листаря** Після виконання нападу Маліш і його жінка вибралися до Катовиць. По дорозі Малішова викинула револьвер, яким Маліш убив листаря Пшебінду та Зіскіндів. В Катовицях за днів майже не виходили на вулицю, бо боялися поліції. Малішова купила тут собі новий плащ і ще дещо, чоловік купив собі новий револьвер. Малішова хотіла про все забути, тому зовсім не читала газет. Не могла спати, тому ночі проводила з чоловіком по кабаретах, їздили на забави до Сосновця та Королівської Гути. З зими їздила Ол. Ярноківна, танцюристка. Опісля Малішова підробила собі леґітимацію членкині Союзу кабаретових артистів у Варшаві та виїхала до Закопаного. До неї вибрався Маліш із 15 тис. зол. та його арештували перед від'їздом. Як його переслухували проковтнув відразу 10 таблеток вероналю, які йому випомпували. Малішову арештували в пансіонаті в Рабці. Господиня пансіонату побачила в часописах фотографію Малішової та повідомила поліцію. Малішова при арештуванні всміхалася цинічно. Каже, що це вона піддала плян нападу, бо жили в нужді, чоловік не міг найти праці. Вона, дочка ем. хорунжого, хоч має 4 виділові кляси та торговельний курс, була теж без посади. Каже, що волить смерть ніж тюрму, а як чоловіка покарають смертю, вона не хоче жити. Суд зарядив ствердити умовий стан Маліша. Розправа перед наглим судом почнеться на другий тиждень в четвер

— **Почтовий уряд у Калуші** ввів цілоденну і цілонічну телеграфічну й телефонічну службу замість дотеперішньої денної служби.

— **Присуд у Тарнові.** У масовому селянському процесі з приводу подій у Козоджі запав у Тарнові присуд, яким засуджено кільканацять обвинувачених на кари вязниці від 6 до 10 місяців.

— **Львівська хроніка.** Торговельного агента В. Штайнвурцля арештовано за спроневірення товарів і грошей на суму 150 долярів. — На вул. Зиблікевича кинулася в самогубному намірі 22-літня Марія Сохацька під трамвай, однак тільки трохи покалічилася, бо моторовий здержав завчасу віз.

— **Краєва хроніка.** У державнім лісі Розтока коло Пасічної пов. Станиславів згоріло 5 гектарів зрубу і багато матеріялу будівельного та опалового. — В Романівці пов. Тернопіль напали на 19-літнього Ярослава Дюка, що ніс з Теребовлі мішок закупленого тютюну, якісь люди і відобрали йому весь товар.

— **Епільоґ залізничої катастрофи.** В жовтні м. р. наїхав на стації Татарів особовий потяг, що виїхав з Ворохти, на товаровий потяг, що прибув з Делятина. Наслідком зудару 25 осіб тяжко або легко потовклися, а також розбилося багато вагонів. В Станиславові відбулася перед кількома днями в тій справі судова розправа проти дижурного урядовця з Татарова Тумідаєвича, машиніста особового потягу Лободеця і зворотничого Нагнибіди. Перших двох обвинувачених увільнено, зате Нагнибіду засуджено на 6 місяців вязниці з припиненням виконання кари на 3 роки.

— **Медведі на дорогах.** Громадський стражник в Ясені пов. Калуш, Ілько Смик, вертаючи зі служби, зустрівся в лісі Шлемч з медведицею з молодими, яка й кинулася на нього. Смик схоронився на дерево і просидів там три години. Це вже другий випадок зустрічі з медведем, бо тому два тижні 14-літна Параска Кос, сходячи з гори, надибала молодого медведя, що її сильно потурбував.

— **Бомба в редакції.** В домівці сіоністичного щоденника „Наш Пшеґльонд“ у Варшаві явилося двох людей, просячи за дозвіл покористуватися телефоном. Коли станули коло апарату, один із них залишив у куті малу валізку, після чого оба швидко відійшли. Занепокоєні члени видавництва повідомили про це поліцію, яка ствердивши у валізці якийсь предмет, спровадила на місце піротехніка. Коли той отворив валізку, настав вибух, який не зранив нікого і не зробив більшої шкоди. Показалося, що бомба була наповнена слабим вибуховим матеріялом.

— **З Варшави до Гавру під вагоном.** Французька поліція в Гаврі арештувала 18-літнього Йосифа Куцінського, що відбув подорож з Варшави крізь Відень, Інсбрук і Париж до Гавру під вагоном. Куцінський приїхав тому пять років з Америки і тепер хотів туди вернутися. Не маючи грошей на дорогу, відбув породож до Гавру під вагоном. Арештували його в моменті, коли хотів дістатися потайки на американський корабель.

— **Литовська артилерія.** Часописи повідомляють з Ольченік: Перед кількома днями в часі вправ литовської артилерії в районі Оліти один гарматчик стрілив так невміло, що стрільно вдарило в литовську граничну станицю. Цілий будинок рознесло. Пригода обійшлася без жертв людьми.

— **Новий военний гидроплян** посвятили в Англії. Може він забрати 19.000 кґ. тягару, а має три мотори, кожен по 930 ГП., може зробити 200 км. на годину. Крім трьох скорострілів має гидропляп скорострільну гармату, що на одну хвилину викидає сто ґранат, кожна вагою по півтора фунта. Крім того апарат носить 1000 кґ. бомб. Залога виносить пять людей. Хочуть побудувати цілу ескадру таких гидропланів, які стаціонувалиб на Мальті.

— **Золотий дзвін,** вагою тисяча кільограмів найшли в Сантяго ді Чіле при будові палати фінансів. Дзвін цей належав до якоїсь старої церкви, а вартість його в цьому, що стверджено, що має у собі одну четвертину тягару щирого золота.

— **Друкарський чортик** перемінив у вчорашній передовиці „Діла“ у І-ій шпальті 8-ім рядку слово **„помітнішої“** ролі на „політичної“, у 41-ім рядку після слів „вернути вкладчикові його“ пропущено слово „вплат“, у ІІ-ій шпальті в останньому рядку повторене ще раз те саме речення. У відділі „Нові книжки й журнали“ ціна „Альбому малюнків“ Шевченка повинна бути 2.50 зол., а не 1 зол.

—o—

СПОРТ.

„Беркут“ і „Роксоляна“ у Львові.

В суботу (14.) і в неділю (15. Х.) матиме львівська спортова публика нагоду оглядати найкращі дружини копаного мяча У. С. С. у рішаючих, кінцевих змаганнях, які відбудуться на площі Сокола-Батька в год. 15.15. До змагань стають дружини: „Беркут“ — Перемишль, „Роксоляна“ — Рогатин та дві львівські: „Тризуб“ і „Мета“.

„Тризуб“ виступить у такому складі: Калецький, Филипович ІІ., Івах; Кулин, Филипович І, Коцюба, Сохацкий, Ярош, Сумик, Ґарбачевський І., Малюга; резерва: Бубела, Гарбачевський ІІІ., Бреаель.

„Мета“: Назар, Рондяк, Палюх; Цьона ІІІ, Рак ІІІ, Сліпко; Федун, Лотоцький ІІ., Марущак, Попель, Лотоцький І.

„Беркут“ і „Роксоляна“ приїздають у найкращих складах.

ЗМАГАННЯ УКРАЇНИ ІІ. З ДНІПРОМ НЕ ВІДБУДУТЬСЯ.

Заповіджені у нас вчора на неділю 15. Х. змагання резерви України з дружиною „Дніпра“ у Зниснках не відбудуться.

КОМУНІКАТ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНОГО СУБРЕФЕРАТУ СПОРТ. СОЮЗУ.

Пригадується, що в неділю, 15. п. м. з год. 9. рано відбудуться на площі Сокола-Батька такі змагання: пятизмаг мущин, тризмаг жінок і мужеські легкоатлетичні змагання в 2. класі. На ці змагання, в яких беруть участь і замісцеві змагуни, зголошено вже проби побиття ось-таких українських рекордів: ратище мущин, куля мущин, куля жінок, скок тичкою. Отже змагання заповідаються дуже цікаво і треба сподіватися, що громадянство численно на них явиться.

—o—

Нові книжки й журнали.

Нива, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Вересень, ч. 9. Зміст: о. С. Матковський: Почала або культ Пресв. Діви Богородиці в гр.-кат. Церкві. о А. Петрушевич: Історична розвідка про авторитет, права і привілеї Митрополита в єрархії греко-руської Церкви від її початку аж до наших часів. о. д-р Лев Глинка: IV Уніїйна конференція в Пінську. Священик: Ми самі винні тому, що воно так є. о. д-р Г. Костельник: Український переклад єврейського молитвослова. о. д-р Ю. Дзерович. Вісти з наших установ.

—o—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.